

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáš Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **Z. K.**, zastoupena Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7/834, Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 10. 2016, č. j. 18 Ad 64/2015 - 62,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 6. 2015, č. j. X, byla zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 155/1995“).

[2] Rozhodnutím žalované ze dne 15. 9. 2015, č. j. X, byly zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno uvedené rozhodnutí.

II.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou. Krajský soud žalobu zamítl. V odůvodnění rozsudku obsáhle shrnul obsah správního spisu a vyslovil souhlas se závěry žalované, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla invalidní. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle odst. 2 téhož ustanovení, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně, jestliže poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a jestliže poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně. Z vyžádaných posudků podle krajského soudu vyplynulo, že pokles pracovní schopnosti u žalobkyně činil 20 %, nedosáhl tedy ani hranice pro přiznání invalidity prvního stupně. Krajský soud neshledal ani žádných důvod, pro který by nebylo možno z posudků vycházet. Podle krajského soudu jsou posudky úplné, správné a přesvědčivé. Z těchto důvodů žalobu zamítl.

III.

[4] Proti uvedenému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Stěžovatelka je názoru, že pokles její pracovní schopnosti překročil 35 %, a měl jí proto být přiznán invalidní důchod. Vyžádané lékařské posudky sice vycházely kompletní lékařské dokumentace, jak je patrné z výčtu lékařských zpráv obsažených v jednotlivých posudcích, avšak nedošlo k celkovému zhodnocení zdravotního stavu. Nebyly zohledněny projevy latentní tetanie (která vyplývá z lékařské zprávy ze dne 19. 2. 2015 vypracované MUDr. S.), dlouhodobé onemocnění páteře, zlomenina pravého humeru, jakož ani úzkostně-depresivní porucha (která vyplývá z lékařské zprávy ze dne 2. 9. 2015 vypracované MUDr. W.). Posudky nereflektují vzájemné souvislosti postižení a nezohledňují dopad onemocnění na výkon předchozí pracovní činnosti (manikérka-pedikérka). Mělo dojít k navýšení procentní míry poklesu pracovní schopnosti (§ 2 a 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb.). Dále v kasační stížnosti uplatnila i řadu obecných námitek. Obecně namítla, že žalovaná porušila § 3, § 4 odst. 1 a § 50 odst. 4, § 68 odst. 3 správního řádu a vyhlášku č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška č. 359/2009 Sb.“). Obecně poukázala i na obsah správního spisu a zprávy svého ošetřujícího lékaře. Namítla i nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. S ohledem na výše uvedené důvody stěžovatelka navrhla zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaná podala ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyslovila souhlas se závěry krajského soudu. Podle žalované jsou stížní námitky nedůvodné. Krajský soud věc správně posoudil. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

V.

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou poukazující na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu.

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování nepřezkoumatelnosti rozsudků krajských soudů vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví podle § 54 odst. 2 s. ř. s.). To potvrzuje i navazující judikatura Ústavního soudu, např. nález ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, č. 64/2007 Sb. ÚS, v němž Ústavní soud vyslovil, že *„odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena“*. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, vyslovil, že pokud *„z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“* Nepřezkoumatelností z důvodu nesrozumitelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, podle něhož lze *„za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody“*.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek a dospěl k názoru, že není nepřezkoumatelný. Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vyšel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Z rozsudku jednoznačně vyplývají důvody, které krajský soud vedly k zamítnutí žaloby. Nesouhlas stěžovatelky s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163 atd.).

[11] Stěžovatelka dále namítla, že byly splněny podmínky pro přiznání invalidního důchodu. Dovožovala nesprávnost závěrů krajského soudu a žalované. Nejvyšší správní soud stěžovatelce nepřisvědčil.

[12] Podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb. má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, a stal se: a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.

[13] Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

[14] Podle § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla:

a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,

b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,

c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

[15] Jak vyplývá ze správního spisu, na základě žádosti stěžovatelky o přiznání invalidního důchodu vypracoval dne 29. 5. 2015 MUDr. J. P. (lékař pověřený vypracováním posudku pro OSSZ v Karvině) posudek o invaliditě. Dospěl k závěru, že stěžovatelka není invalidní, neboť došlo k poklesu pracovní schopnosti o 20 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položka 5b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.

[16] Na základě tohoto posudku Česká správa sociálního zabezpečení vydala předmětné rozhodnutí ze dne 24. 6. 2015, kterým nevyhověla žádosti o přiznání invalidního důchodu.

[17] Proti uvedenému rozhodnutí podala stěžovatelka námitky. V nich uvedla, že trpí velkými bolestmi hlavy a závratěmi. Následkem ztráty vědomí a následného pádu utrpěla těžké zranění, které si vyžádá dlouhodobé léčení. Došlo k poklesu pracovní neschopnosti o 50 %.

[18] Dne 3. 9. 2015 vypracovala Česká správa sociálního zabezpečení, oddělení lékařské posudkové služby, pracoviště Ostrava, další posudek. I z tohoto posudku vyplývá, že u stěžovatelky došlo k poklesu pracovní schopnosti o 20 %, přičemž se shodl se shora uvedeným posudkem i na příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[19] V návaznosti na tento posudek vydala dne 15. 9. 2015 žalovaná rozhodnutí č. j. X, kterým zamítla námitky stěžovatelky a potvrdila prvostupňové rozhodnutí.

pokračování

[20] Žalobkyně napadla citované rozhodnutí žalobou, na základě které krajský soud nechal vypracovat posudek u Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Ostrava (dále též „posudek PK MPSV ze dne 29. 1. 2016“). V tomto posudku PK MPSV vyslovila souhlas s oběma výše citovanými posudky vyžádanými ve správním řízení a dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti u stěžovatelky činí 20 %, přičemž se s nimi rovněž shodl na příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[21] Krajský soud nařídil na den 26. 5. 2016 ústní jednání. S ohledem na uplatněné námitky krajský soud vyžádal doplňující posudek u PK MPSV, jehož úkolem bylo vypořádat se s námitkami stěžovatelky stran úzkostně depresivních stavů, resp. stran následků úrazu a operačního zákroku na pravém rameni a nemožnosti výkonu profese manikérky-pedikérky. Komise po opětovném posouzení neshledala důvod pro změnu procentuálního poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky. Zabývala se tvrzenými obtížemi a dospěla k závěru, že tyto nic nemění na poklesu pracovní schopnosti u stěžovatelky o 20 %.

[22] Krajský soud následně žalobu zamítl. Na základě shora rekapitulovaných posudků dospěl k závěru, že nebyly splněny podmínky pro přiznání invalidního důchodu. Všechny posudky se shodly na tom, že pokles pracovní schopnosti činí 20 %, přičemž posudky jsou úplné, správné a přesvědčivé.

[23] S uvedenými závěry krajského soudu se ztotožňuje i zdejší soud. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, rozsudek ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 - 46, či rozsudek ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20) je posuzování míry poklesu pracovní schopnosti otázkou odborně-medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem) a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny k posouzení poklesu pracovní schopnosti a zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti, spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí.

[24] Posudky, o které se opíral krajský soud, výše uvedené požadavky splňují. Z posudků posudkové komise (jakož i z předchozích posudků vyžádaných ve správním řízení) jednoznačně vyplývá, že pokles pracovní schopnosti stěžovatelky nepřekročil 35 %, tj. hranici pro přiznání invalidity prvního stupně. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Stav byl

posouzen souhrnně na základě úplné zdravotnické dokumentace a s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím. Komise vycházela při jeho vypracování mj. ze zdravotní dokumentace praktického lékaře stěžovatelky (MUDr. P.), z lékařských zpráv MUDr. W. a MUDr. S., jakož i z dalších předložených lékařských zpráv. Při svých závěrech komise zohlednila i úzkostně depresivní poruchu, latentní tetanii, zlomeninu krčku pravého humeru a úraz hlavy, na které stěžovatelka rovněž poukazovala. Zabývala se i otázkou poklesu procentní míry pracovní schopnosti ve smyslu § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Vyjádřila se i k otázce možného pracovního zařazení stěžovatelky. V doplňujícím posudku se komise ještě podrobněji zabývala úzkostně depresivní poruchou (vč. otázky její farmakologické léčby) a důsledky úrazu pravého ramenního kloubu a operačního zákroku. Ani na základě tohoto posouzení však komise neshledala důvod pro změnu procentuálního poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky. Setrvala na závěrech uvedených v původním posudku.

[25] Na základě shora uvedeného nelze souhlasit se stěžovatelkou, že by se posudková komise nezabývala onemocněními, na něž v řízení poukazovala (latentní tetanie, úzkostně-depresivní porucha, následky zlomeniny a úrazu atp.), resp. lékařskými zprávami MUDr. S. a MUDr. W. Ostatně i sama stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že lékařské posudky vycházely z kompletní lékařské dokumentace, jak je patrné z výčtu lékařských zpráv obsažených v jednotlivých posudcích. Pokud pak stěžovatelka uváděla, že hodnocení posudkové komise je v rozporu se závěry ošetřujícího lékaře, konstatuje zdejší soud, že stěžovatelka nekonkretizovala, s jakým konkrétním závěrem ošetřujícího lékaře (MUDr. P.) má být posudek v rozporu.

[26] S ohledem na výše uvedené nelze se stěžovatelkou souhlasit ani v tom, že by komise nereflektovala vzájemné souvislosti postižení. Komise se zabývala všemi obtížemi v celkovém souhrnu. Se stěžovatelkou nelze souhlasit v tom, že by komise postupovala v rozporu s § 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Komise postupovala v souladu s citovaným ustanovením, když se zabývala otázkou zdravotních postižení, které jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vlivem na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. V souladu s § 2 odst. 3 citované vyhlášky určila, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Komise se zabývala i otázkou možného poklesu procentní míry pracovní schopnosti ve smyslu § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb., pro takové snížení však neshledala důvody. Vyjádřila se i k otázce možného pracovního zařazení stěžovatelky. Mj. uvedla, že stěžovatelka je i nadále schopna vykonávat činnost pedikérky-manikérky.

[27] Co se pak týče obecných námitek stěžovatelky (poukazovala na porušení § 3, § 4 odst. 1 a § 50 odst. 4, § 68 odst. 3 správního řádu, vyhlášky č. 359/2009 Sb., obecně odkazovala na obsah správního spisu atp.) konstatuje Nejvyšší správní soud, že stěžovatelka (zastoupení v řízení advokátem, tj. osobou práva znalou) tyto námitky řádně nekonkretizovala. Nejvyšší správní soud se jimi proto mohl zabývat pouze v obecné rovině. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční; kasační soud je vázán, vyjma případů taxativně uvedených v § 109 odst. 4 věta za středníkem s. ř. s., uplatněnými důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Proto obsah a kvalita kasační stížnosti v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. K tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2.

pokračování

2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, či i usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nedošlo k porušení citovaných ustanovení správního řádu. K relevantním ustanovením vyhlášky č. 359/2009 Sb., se pak zdejší soud vyjádřil již výše, přičemž neshledal ani jiné porušení citované vyhlášky. Žalovaná postupovala v souladu s právní úpravou, obstarala si dostatek podkladů pro své závěry, přičemž řádně vypořádala i uplatněné námitky. Zabývala se tvrzenými obtížemi stěžovatelky, resp. otázkou poklesu pracovní schopnosti. Podrobněji viz výše.

[28] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitkám uvedeným v kasační stížnosti. Zdejší soud plně souhlasí se závěry rozsudku krajského soudu, resp. rozhodnutí žalované a jejich závěry přebírá.

[29] Z výše uvedených důvodů není kasační stížnost důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl soud bez jednání, protože mu takový postup umožňuje § 109 odst. 2 s. ř. s.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení na základě § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu